(טו) יַעֲנוּ אָמֵן: ו [1]עַל טַלִּית קָטָן יָכוֹל לְבָרֵךְ לְהִתְעַטֵּף, אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ מִתְעַטֵּף (טז) אֶלָּא לוֹבְשׁוֹ. הַגָּהּ: וְיֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁמְּבָרְכִין עָלָיו (ז) [ז] עַל מִצְוַת צִיצִית, וְכֵן נוֹהֲגִין (יז) וְאֵין לְשַׁנּוֹת (כל בו סימן כ"ב ונימוקי יוסף בהלכות קטנות דף פ"ו עמוד ב' (יכ)): ז * [2]צָרִיךְ (מ) [ח] לְהַפְרִיד חוּטֵי הַצִּיצִיּוֹת (יח) זֶה מִזֶּה: ח (יט) [3]יְכַוֵּן בְּהִתְעַטְּפוֹ שֶׁצִּוָּנוּ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְהִתְעַטֵּף בּוֹ כְּדֵי שֶׁנִּזְכֹּר כָּל מִצְוֹתָיו לַעֲשׂוֹתָם: ט * [4]טָרַם שֶׁיְּבָרֵךְ (כ) * יְעַיֵּן (כא) בְּחוּטֵי הַצִּיצִיּוֹת אִם הֵם כְּשֵׁרִים, כְּדֵי שֶׁלֹּא יְבָרֵךְ (ט) [ט] (כב) לְבַטָּלָה: י [5]אִם לוֹבֵשׁ טַלִּית קָטָן

ו מַהֲרִ"י אֲבוּהָב וְאַגוּר (סי' כח) בְּשֵׁם מַהֲרִ"י מוּלִין (אוֹרַח חַיִּים (שחר). ז מִנְחוֹת מ"ב (ע"א). ח טוּר. ט רא"ש (הלכות קטנות) בְּסוֹף הִלְכוֹת צִיצִית. י תּוֹסָפוֹת בִּבְרָכוֹת י"ד (ע"ב ד"ה ומנה) וּבְמְנָחוֹת ל"ו (ע"א ד"ה וכשיגיע).

בַּאֵר הֵיטֵב

אַחַת נַעֲשׂוּ כָּל הָעֲטִיפוֹת: ו (ז) עַל מִצְוַת צִיצִית. עַיִן בֵּית יוֹסֵף (ד"ה ולענין טלית) מַה שֶּׁמְּבִיא בְּשֵׁם מַהֲרִ"י אֲבוּהֵב שֶׁהִקְשָׁה אֵיךְ מְבָרְכִין עַל מִצְוַת צִיצִית, וְהָא קָיְמָא לַן 'עַל לְשֶׁעָבַר מִשְׁמַע וְכוּ' עַיֵּן שָׁם. וּבְדִבְרֵי מֹשֶׁה (סק"ה) כָּתַב טַעַם לַמִּנְהָג, וּמְסַיֵּם, לְפִיכָךְ מְבָרְכִין לְשׁוֹן 'עַל' דְּמַשְׁמַע לְשֶׁעָבַר. עַיֵּן שָׁם. לְכְאוֹרָה קָשֶׁה דְּאֵיתָא בְּפִסְחִים דַּף ד' עַמּוּד ב' דְּאִסְיָקְנָא שָׁם וְהִלְכְתָא עַל בְּעוּר חָמֵץ, פָּרַשׁ רַשִׁ"י שָׁם דְּלֹהֶבָּא נַמִי מַשְׁמַע. עַיֵּן מַה שֶּׁכָּתַב הָרַא"ש בְּפֶרֶק קַמָּא דְּפְסָחִים (סי' י) בְּשֵׁם רַבֵּנוּ חַיִּם, וּמַה שֶּׁכָּתַבְתִּי הַתּוֹסָפוֹת בְּסוֹף רַבִּי אֲלֶעָזָר דְּמִילָה (שבת קלו:) דִּבּוּר הַמַּתְחִיל אֲבִי הַבֵּן וְכוּ', וּמַה שֶּׁכָּתַב הַכֶּסֶף מִשְׁנֶה סוֹף הִלְכוֹת בְּרָכוֹת (פ"א ה"ט), וּבְתְשׁוּבַת (מַהֲרַ"י) [מַהֲרַ"מ] מִינְץ סִימָן ק"י, וּבְתְשׁוּבַת מַהֲרַ"ל סִימָן י"ג: ז (מ) לְהַפְרִיד. וְאִם נִשְׁתַּהֶה לִבְיַת הַכְּנֶסֶת וּבְעוֹד שֶׁיִּפְרִיד הַצִּיצִית יִתְעַטֵּף מִלְּהִתְפַּלֵּל עִם הַצִּבּוּר, אֵין צָרִיךְ לַחֲזֹר וּלְבָרֵךְ. מָגֵן אַבְרָהָם (סק"י): ט (ט) לְבַטָּלָה. אַף עַל גַּב דְּבִלְאוֹ הָכִי יֵשׁ חֵשֶׁשׁ אִסּוּר שִׁלְבֵּשׁ בֶּגֶד שֶׁל אַרְבַּע כְּנָפוֹת

(*) לֵיתֵא שָׁם, וְעַיֵּן בְּסֵפֶר גַּן הַמֶּלֶךְ (סי' סה) וּבַעֲבוֹדַת הַקּוֹדֶשׁ לְהַחִיד"א (קשר גדול סי' ב אות ג) שֶׁכָּתְבוּ דִּין זֶה שֶׁאִסּוּר לְהַפְרִיד בְּשַׁבָּת (וע"ע כף החיים סק"ל).

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

תְּשׁוּבַת הַמַּבִּי"ט (ח"א סי' קיז וסי' קפ). וְעַיֵּן מַה שֶּׁכָּתַב בָּזֶה בְּתְשׁוּבוֹת שׁוּר סִימָן י"ט סָעִיף קָטָן ח', וְשָׁם כָּתַב בְּשֵׁם הַמַּבִּי"ט, הַטַּעַם שֶׁאִם רָצוּ בְּלֵל מְבָרְכִין, מְשׁוּם שֶׁאֵין כֻּלָּם מְזֻמָּנִים יַחַד, וְיִצְטָרֵךְ לְהָיוֹת כָּל אֶחָד טַלִּיתוֹ בְּיָדוֹ וּלְהַמְתִּין, וְכֵן בְּתְפִלִּין יַעַמְדוּ בְּזְרוֹעוֹת מְגֻלּוֹת. וְהִמְחַבֵּר כָּאן לְשִׁיטָתוֹ אָזִיל סוֹף סִימָן ו' (ס"ד), שֶׁאֵין חֵשֶׁשׁ בָּזֶה שֶׁיְּבָרֵךְ כָּל אֶחָד בִּפְנֵי עַצְמוֹ בְּכָל דִּיבּוּרִיהּ, רַק שֶׁאִם רָצוּ אֶחָד מְבָרֵךְ לַכֻּלָּם: ו [ז] עַל מִצְוֹת. עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב. וְכֵן נִרְאֶה מֹשֶׁה נִרְאֶה שֶׁרָצוּנוֹ לוֹמַר דִּלְשֶׁעָבַר נַפְשִׁי מְשַׁמַע, מַה שֶּׁאֵין כֵּן לְהִתְעַטֵּף אֶלָּא מְשַׁמַע רַק לְהַבָּא. וְעַיֵּן מַה שֶּׁכָּתַבְתִּי לְעֵיל (סָעִיף קָטָן ג') [וְדִבּוּר הַמַּתְחִיל טַלִּיתוֹת] דְּאִם לוֹבֵשׁ הַטַּלִּית קָטָן דֶּרֶךְ עֲטִיפָה, אֶפְשָׁר דְּגַם מַהֲרִ"מ מִלְּהִתְעַטֵּף עִם הַצִּבּוּר, אֵין צָרִיךְ לַחֲזֹר וּלְבָרֵךְ. וְעַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב. וְעַיֵּן לְקַמָּן סִימָן י"ג (*) שֶׁאִם נִסְתַּפְּכוּ קְצָת אֵין לְהַפְרִידָם בְּשַׁבָּת, עַיֵּן שָׁם: ט [ט] לְבַטָּלָה. עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב בְּשֵׁם ט"ז לִדְחוֹק בְּנֶקֶב הַנָּוְף. וְהַט"ז כָּתַב הַטַּעַם שֶׁרְגִיל גַּם כֵּן לְהִתְקַלְקֵל. וְלֹא יָדַעְתִּי לָמָּה הַשְׁמִיט דִּבְרֵי הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק"ק יא) שֶׁכָּתַב לְהַדָּף מִטַּעַם שֶׁאֵין עֲשׂוּיִין לִפְסֹק, עַיֵּן שָׁם. וּמִבְּאֹר מִזֶּה דִּבְנֶקֶב עַד הַקְּשִׁירָה אִם נִפְסַק פָּסוּל. וְכֵן כָּתַב בְּשַׁאֲלַת יַעְבֵּ"ץ (ח"ב סימן ל"ג

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

בְּעַצְמוֹ יְבָרֵךְ: (טו) יַעֲנוּ אָמֵן. אַף דִּבְלָאוֹ הָכִי צָרִיךְ לַעֲנוֹת אָמֵן אַחַר כָּל בְּרָכָה, מִכָּל מָקוֹם בָּזוֹ שֶׁרוֹצֶה לָצֵאת בָּהּ (כג) הַחִיּוּב יוֹתֵר, שֶׁמּוֹרָה בָּזֶה בְּפֹעַל שֶׁהוּא מִתְכַּוֵּן לָצֵאת בָּהּ. מִיהוּ בְּדִיעֲבַד אֲפִלּוּ לֹא עָנָה אָמֵן יָצָא, וּכְדִלְקַמָּן בְּסִימָן רי"ג סָעִיף ב': ו (טז) אֶלָּא לוֹבְשׁוֹ. וְהַבְּרָכָה הִיא לְהִתְעַטֵּף, כִּי (כג) נָפֵל הַבְּרָכָה כְּךָ הוּא, כְּמוֹ לֵישֵׁב בַּסֻּכָּה: (יז) וְאֵין לְשַׁנּוֹת. הַיְנוּ בְּטַלִּית קָטָן שֶׁלָּנוּ שֶׁאֵין מִתְעַטְּפִין בּוֹ, אֲבָל בְּטַלִּית קָטָן שֶׁמִּתְעַטְּפִין בּוֹ כַּמְבֹאָר בְּסָעִיף ג', (כד) יָכוֹל לְכַתְּחִלָּה לְבָרֵךְ לְהִתְעַטֵּף. וּבְדִיעֲבַד (כה) אִם בֵּרַךְ בְּכָל טַלִּית קָטָן לְהִתְעַטֵּף, אוֹ שֶׁבֵּרַךְ עַל טַלִּית גָּדוֹל עַל מִצְוַת צִיצִית, יָצָא. וְדַע דְּאֵין לְבָרֵךְ עַל טַלִּית קָטָן עַד שֶׁיִּהְיֶה עַל כָּל פָּנִים (כו) אָרְכּוֹ שְׁלֹשָׁה רְבָעֵי אַמָּה לְכָל צַד, וְנָקֵב בֵּית הַצָּוָאר אֵין עוֹלֶה מִן הַמְּנִיָן, וְגַם שֶׁיִּהְיֶה פָּתוּחַ רֻבּוֹ. וְאַנְשֵׁי מַעֲשֶׂה נוֹהֲגִין אַמָּה מִלְּפָנֵיהֶם וְאַמָּה מִלְּאַחֲרֵיהֶם. וְעַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק"ג) וּבְאוּר הֲלָכָה (ד"ה לשון) בְּסִימָן ט"ז מַה שֶּׁכָּתַבְתִּי עוֹד מֵעִנְיָן זֶה: ז (יח) זֶה מִזֶּה. כָּל חוּט בִּפְנֵי עַצְמוֹ, שֶׁלֹּא יִהְיוּ מְסֻבָּכִים אֶחָד בַּחֲבֵרוֹ. וְאִם נִשְׁתַּהֶה לָבוֹא לְבֵית הַכְּנֶסֶת, וְעַל יְדֵי זֶה יִתְבַּטֵּל מִלְּהִתְפַּלֵּל בְּצִבּוּר, כָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק"י) דְּאֵין צָרִיךְ לְדַקְדֵּק בָּזֶה, וְעַיֵּן בְּבְאוּר הֲלָכָה (ד"ה צריך). כָּתַב הָאַר"י, צִיצִית רָאשֵׁי תֵּבוֹת צַדִּיק יְסֹדוֹ יְצִיאוֹתָיו תָּמִיד: ח (יט) יְכַוֵּן בְּהִתְעַטְּפוֹ. וְזֶהוּ מִלְּבַד הַכַּוָּנָה שֶׁצָּרִיךְ לְכַוֵּן בִּלְבִישָׁה לְקַיֵּם מִצְוַת צִיצִית. וְכָתַב הַב"ח (ס"ז) שֶׁכֵּן הַדִּין בְּתְפִלִּין וְסֻכָּה, אַף דִּבְשְׁאָר מִצְוֹת יוֹצֵא אַף שֶׁלֹּא מִכַּוֵּן בָּהּ דָּבָר כִּי אִם שֶׁעוֹשֶׂה הַמִּצְוָה לְשֵׁם ה' שֶׁצִּוָּה לַעֲשׂוֹתָהּ, הָנָךְ שְׁאנֵי, דִּבְצִיצִית כְּתִיב (במדבר טו מ) 'לְמַעַן תִּזְכְּרוּ', וּבִתְפִלִּין 'לְמַעַן תִּהְיֶה תּוֹרַת ה' בְּפִיךָ' (שמות יג ט), וּבְסֻכָּה 'לְמַעַן יֵדְעוּ דֹּרֹתֵיכֶם' (ויקרא כג מג). וּמִכָּל מָקוֹם נִרְאֶה דְּכָל זֶה לְכַתְּחִלָּה כְּדֵי לְקַיֵּם הַמִּצְוָה בְּשִׁלְמוּתָהּ, אֲבָל בְּדִיעֲבַד אַף אִם לֹא כִּיֵּון בְּכָל אִלּוּ רַק לְקַיֵּם הַמִּצְוָת עֲשֵׂה, יָצָא. וְאַחַר כָּךְ מָצָאתִי בְּפִרְי מְגָדִים בְּשִׁלְמוּתָהּ, כ"ה (א"א סק"י) שֶׁכָּתַב כֵּן וְכֵן מַשְׁמַע בְּעוֹלַת תָּמִיד (סק"ק יא) וּבְבְאוּר הַגְּרַ"א שֶׁאֲפִלּוּ בְּצִיצִית אֵין הַכַּוָּנָה לְעִכּוּבָא): ט (כ) יְעַיֵּן. מַשְׁמַע מִדִּבְרֵי הַב"ח (ס"ט) וְאֵלֶּה רַבָּה דַּגַּם בְּשַׁבָּת יֵשׁ לִבְדֹּק הַטַּלִּית. וְעַיֵּן בְּסִימָן י"ג בְּבְאוּר הֲלָכָה (ד"ה קודם): (כא) בְּחוּטֵי הַצִּיצִית. [2]גַּם צָרִיךְ לְבָרֵךְ לְמַעְלָה (כז) בְּמָקוֹם נָקֵב הַטַּלִּית עַד הַקְּשִׁירָה, דְּשָׁם פָּסוּל אֲפִלּוּ בְּנִפְסַק חוּט אֶחָד. וְעַיֵּן בְּבְאוּר הֲלָכָה (ד"ה יעריין): (כב) לְבַטָּלָה. אַף עַל גַּב דִּבְלָאוֹ הָכִי יֵשׁ חֵשֶׁשׁ אִסּוּר שִׁילְבֵּשׁ בֶּגֶד שֶׁל אַרְבַּע כְּנָפוֹת בְּלִי צִיצִית, מִכָּל מָקוֹם מוֹקְמֵי לֵיהּ אַחֲזָקָתָהּ שֶׁהָיָה כָּשֵׁר, רַק מִשּׁוּם חֲמָר דְּ'לֹא תַּשִּׂא' שַׁיָּשׁ עַל בְּרָכָה לְבַטָּלָה, הֶחְמִירוּ לְבָרְכוּ. וּלְפִי זֶה מִי שֶׁלּוֹבֵשׁ כַּמָּה בְּגָדִים שֶׁל צִיצִית אֵין צָרִיךְ לְבָרֵךְ אֶלָּא אֶחָד מֵהֶם, כֵּיוָן דִּבְרָכָה אַחַת לְכֻלָּם. אֲבָל (כמ) הָאֲחֲרוֹנִים כָּתְבוּ דְּצָרִיךְ לְבָרֵךְ כֻּלָּם, אֶחָד, (כט) דְּלֹא סָמְכִינַן אַחֲזָקָה בְּמָקוֹם דְּיכוֹלִין לְבָרְרוֹ, וְגַם (ל) דַּחֲזָקָה גְּרוּעָה הִיא דַּעֲשׂוּיִין הַחוּטִין לִפָּסֵק. וְלָכֵן צָרִיךְ לְבָרֵךְ בְּכָל יוֹם בְּבֹקֶר כְּשֶׁלּוֹבְשָׁן, וְאַז (לא) אַף שֶׁהֵסִירָן וְהִפְסִיחַ דַּעְתּוֹ מֵהֶם, אַף דְּצָרִיךְ בְּרָכָה כְּשֶׁחוֹזֵר וְלוֹבֵשׁ, אֲפִלּוּ הָכִי אֵין צָרִיךְ לַחֲזֹר וְלִבְדֹּק, דִּבְזְמַן מוּעָט כָּזֶה אֵינוֹ רָגִיל לִפָּסֵק וְסָמְכִינַן אַחֲזָקָה. וַאֲפִלּוּ בְּבֹקֶר אִם עַל יְדֵי הִבְדֵּיקָה יִתְבַּטֵּל מִתְּפִלָּה בְּצִבּוּר אוֹ שֶׁקָּרְאוּהוּ לַעֲלוֹת לַתּוֹרָה, יָכוֹל לִלְבֹּשׁ טַלִּיתוֹ בְּלִי בְּדִיקָה, (לב) וְהוּא שֶׁיּוֹדֵעַ שֶׁהָיוּ הַחוּטִין שְׁלֵמִים אֶתְמוֹל. (לג) וּמִכָּל מָקוֹם נָכוֹן לְעַיֵּן קְצָת מֵאי דְּאָפְשָׁר. וְאִם שָׁאַל טַלִּית מֵאַחֵר לַעֲלוֹת לַתּוֹרָה דְּמִנְהָגֵינוּ שֶׁלֹּא לְבָרֵךְ

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(כג) הַגְּרַ"א וּבְרֵכִי יוֹסֵף (סי' ריג סק"ה): ו (כד) ט"ז (סק"י): (מד) פְּרִי מְגָדִים (משב"ז סק"ו), וְכֵן מַשְׁמַע בְּמַשָּׂה רַב (אות טז): (מה) חַיֵּי אָדָם (כלל יב ס"ד): (מו) אַרְצוֹת הַחַיִּים בְּסִימָן ט"ז (לב הארץ ס"א): יְעַיֵּן שָׁם: ט (מז) הַשֻּׁ"ז (סק"ח) וְאֵלֶּה רַבָּה (סק"י) וּפְרִי מְגָדִים (משב"ז סק"ח): (מח) הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק"י יא) וְאֵלֶּה רַבָּה (סק"י) בְּשֵׁם הַלְּבוּשׁ (סי' יג ס"ב) וּבְ"ח (ס"ט), וְכֵן מוֹכֵחַ מַהֲגָּהָ"א בְּבְאוּרוֹ עַיֵּן שָׁם: (מט) מָגֵן אַבְרָהָם (שם) וְהַגְּהָ"א (שם): (נ) מָגֵן אַבְרָהָם (שם) וְהַגְּהָ"א (שם): (נא) מָגֵן אַבְרָהָם בְּסִימָן י"ג (סק"ה) וְהַפְּרִי מְגָדִים שָׁם (א"א סק"ה) בְּשֵׁם הַלְּבוּשׁ (שם ס"ב) וְהַגְּהָ"א שָׁם (ס"ב) עַיֵּן שָׁם: (נב) מָגֵן אַבְרָהָם בְּסוֹף סָעִיף קָטָן י"א. אַף דְּהַשֻּׁ"ז (סי' יג סק"ג) מַשֵּׁל בְּכָל גַּוְנֵי בִּקְרָאתוּהוּ לַעֲלוֹת לַתּוֹרָה, כְּבָר הִשִּׁיגוּ הָאֵלֶּה רַבָּה (סק"י) עַיֵּן שָׁם: (נג) חַיֵּי אָדָם (כלל יב ס"א):

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] ובשו"ע הרב (ס"ב) פסק כהמגן אברהם שאם בעוד שיפריד הציצית יתבטל מלהתפלל עם הציבור אין צריך להפרידן. **ב]** ובסידור הוסיף הרב, שיש לבדוק גם את הגדיל, דהיינו הכריכות והקשרים, משום שפסק שם שאף אם נפסק חוט אחד תוך הגדיל פסול. **ג]** אבל בשו"ע הרב (ס"ר) כתב שאפילו אם לובש הרבה בגדים של ציצית זה על גב זה שבברכה אחת נפטרו כולם, מכל מקום צריך לבדוק הציצית של כל אחד בפני עצמו שמא נפסק חוט אחד של אחד מהם ונמצא לובש ארבע כנפות בלא ציצית. וכוונתו בזה לבדקם גם במקום הנקב, שרק שם נפסל בפסיקת חוט אחד.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הִלְכוֹת צִיצִית סִימָן ח

שֶׁאֵין יָדָיו נְקִיּוֹת יִלְבָּשֶׁנּוּ בִּלֹא בְּרָכָה, וּכְשֶׁיִּטֹּל יָדָיו (י) (כג) יְמַשְׁמֵשׁ בַּצִּיצִית וְיכַוֵּן לְצֵאת בָּהּ יְדֵי חוֹבָתוֹ. כאוֹ כְּשֶׁיִּלְבַּשׁ טַלִּית אַחֵר יְכַוֵּן עֲלֶיהָ (כד) וְיכַוֵּן לְפָטֵר גַּם אֶת זֶה, וְאֵין צָרִיךְ לְמַשְׁמֵשׁ בַּצִּיצִיּוֹת שֶׁל רִאשׁוֹן: יא לעִקַּר מִצְוַת טַלִּית קָטָן לְלוֹבְשׁוֹ (יא) [יא] (כה) עַל בְּגָדָיו, כְּדֵי שֶׁתְּמִיד (כו) יִרְאֶהוּ וְיִזְכֹּר הַמִּצְוֹת: יב נאִם יֵשׁ לוֹ כַּמָּה בְּגָדִים שֶׁל אַרְבַּע כְּנָפוֹת (כז) כֻּלָּם חַיָּבִים בְּצִיצִית. וְאִם לְבָסוֹף הִפְסִיק ס וְהָיָה דַּעְתּוֹ מִתְּחִלָּה עַל כֻּלָּם, לא יְבָרֵךְ אֶלָּא בְּרָכָה אַחַת. (יג) [יב] וְאִם (כח) מַפְסִיק בֵּינֵיהֶם צָרִיךְ לְבָרֵךְ עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד.

כ טור. ל בֵּית יוֹסֵף (ד"ה ומהרב) מִדִּבְרֵי הַשְּׁדּוּר וְנִמּוּקֵי יוֹסֵף (הלכות קטנות יב). בְּשֵׁם הָרִיטְבָ"א. נ טור. ס בֵּית יוֹסֵף (ד"ה ואם יש) וְהָאֲגוּר (סי' ז) בְּשֵׁם הָרַשְׁבָּ"א (בתשובות ח"ז סי' תיז).

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

דַּאֲפִלּוּ לֹא נִפְסַק רַק חוּט אֶחָד בְּנֶקֶב הַכָּנָף בְּאֹפֶן שֶׁנַּעֲשָׂה עַל יְדֵי כָּךְ שְׁנֵי חֲצָאֵי חוּטִים וְהַשְּׁאָר שְׁלֵמִים, הֲרֵי זֶה פָּסוּל. וּכְאֵר הַשָּׁעַם, שֶׁהֲרֵי אוֹתוֹ הַחוּט שֶׁנִּפְסַק שָׁם אֵין הַחוּטִין תְּלוּיִים בְּזֶה, עַיֵּן שָׁם. וְכָתַב הַמַּגֵּן אַבְרָהָם (שם) דְּכְשָׁעַת הַדְּחַק יֵשׁ לְסָמֹךְ עַל הַחֻזְקָה, אִם יוֹדֵעַ שֶׁהַחוּטִין הָיוּ שְׁלֵמִים מֵאֶתְמוֹל. וְנִרְאֶה שֶׁרְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁהוּא בִּשְׁעַת הַדְּחַק שֶׁאִי אֶפְשָׁר לוֹ לְשָׁהוֹת עַצְמוֹ וְלִבְדֹּק, כְּגוֹנָא שֶׁכָּתַב כָּאן הַשּׁ"ז שֶׁקָּרָאוּהוּ לַעֲלוֹת לַתּוֹרָה וְהוּא עוֹמֵד וְטַלִּיתוֹ בְּיָדוֹ לְהִתְעַטֵּף בּוֹ, וְאֵין פְּנַאי לִבְדֹּק מִשּׁוּם כְּבוֹד הַבְּרִיּוֹת, אוֹ בְּגוֹנָא אַחֲרִיתִי. אֲבָל מַה שֶּׁכָּתַב בְּכָאן הַיַּיטֵב בְּשֵׁם הַבַּיִת יַעֲקֹב שֶׁבָּא בַּדֶּרֶךְ שֶׁמְּחֻיֶּרֶת שֶׁלֹּא יִהְיֶה לוֹ טַלִּית אַחֵר כְּשֶׁיִּהְיֶה זֶה פָּסוּל, יִסְמֹךְ עַל הַחֻזְקָה, דְּמִדְּיָנָא אֵין חַיָּב לִבְדֹּק עַיִן שָׁם, לֹא נִהְיָרָא, דְּמָה לִּי בְּדֶרֶךְ מָה לִּי בְּבֵיתוֹ, שֶׁהַבְּדִיקָה בָּאָה לְהַצִּילוֹ מֵאִסּוּר לִבְשִׁית טַלִּית בְּלֹא צִיצִית וּבְרָכָה לְבַטָּלָה, וְכֵיוָן שֶׁיְּכוֹל לְבָרֵךְ, מֵעִיקָּרָא הָכִי קָבַע עָלֶיהָ וְשׁוּבָהּ חוֹבָה, וּמָה בְּכָךְ שֶׁאִם יִהְיֶה זֶה פָּסוּל לֹא יִמְצָא טַלִּית אַחֵר, דְּמִמָּה נַפְשָׁךְ. וְגַם כֵּיוָן שֶׁהוּא בְּדֶרֶךְ לֵיכָא מִשּׁוּם גְּדוֹל כְּבוֹד הַבְּרִיּוֹת, שֶׁהֲרוֹאֶה יֹאמַר שֶׁנָּאֱבַד אוֹ נִפְסַל מַחֲמַת טִלְטוּל הַדֶּרֶךְ, וּמַחֲמַת שֶׁהוּא בְּדֶרֶךְ אִי אֶפְשָׁר לִמְצֹא אַחֵר. וְעִשְׁעַת הַדְּחַק שֶׁאנוּ, דְּמַעֲקָרָא לֹא שַׁוִּיהּ חוֹבָה אֶלָּא בְּמָקוֹם שֶׁהָיָה יָכוֹל לְבָרֵר בְּנָקֵל. וְגַם מַה שֶּׁכָּתַב בְּבֵית יַעֲקֹב שָׁם שֶׁאִם לֹא בָּדַק, וּמָצָא שְׁנֵּי חוּטִין בְּלֹא צִיצִית וּבֵרְכָה לְבַטָּלָה, וְכֵיוָן שֶׁכְּבָר הָיָה בְּמָקוֹם מְשֻׁמָּר שֶׁבְּוַדַּאי הַקַּלְקוֹל הָיָה קֹדֶם, חָשׁוּב כְּשׁוֹגֵג וְלֹא כְּאֹנֵס, עַיֵּן שָׁם. לַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי גַּם הָא לֵיתָא, שֶׁאִם הָיִינוּ אוֹמְרִים שֶׁמֻּתָּר לְבָרֵךְ וּלְהִתְעַטֵּף בְּלֹא בְּדִיקָה, כֵּיוָן שֶׁעֲשָׂה כָּהֲתֵר אַף שֶׁנִּמְצָא פָּסוּל אֲנוּס הָיָה. וּמַה דְּמַיְתֵי מִתּוֹסְפוֹת דְּכֵיצָה (כה: ד"ה אורחא), אֵין רְאָיָה כְּלָל, שֶׁהֲרֵי כָּתַב הַטַּעַם שֶׁלֹּא הָיָה לוֹ לְמֵהַר כָּל כָּךְ, וּכְכָאן לֹא שַׁיָּךְ זֶה: יא [יא] עַל בְּגָדָיו. עַיֵּן בְּאֵר הַיֵּיטֵב. וְכָתַב בְּבִרְכֵי יוֹסֵף (סי' כא סק"ה), טַלִּית אֲרוּכָּה יָכוֹל לְהַחֵב הַצִּיצִית בְּחֻבְּרָתוֹ מֵאֲחוֹרָיו, עַיֵּן שָׁם בְּשֵׁם פְּרִי הָאָרֶץ, וּטְפֵי עֲדִיף לְהַחְתִּים הַצִּיצִית בְּדֵי שֶׁלֹּא יִגָּרְרוּ. יב [יב] וְאִם מַפְסִיק. עַיֵּן בְּאֵר הַיֵּיטֵב. וְעַיֵּן תְּבוּאוֹת שׁוֹר (ד"ד) סִימָן י"ט (ס"ק יט) לְעִנְיַן שְׁחִיטָה דַּעְתּוֹ כְּהַסּ"ד שָׁם (סק"ט) שֶׁלֹּא יְבָרֵךְ, וְשָׁם כֵּן גַּם כֵּן כָּאן יֵשׁ לְנָהֹג כֵּן. וְהַמַּגֵּן אַבְרָהָם (ס"ק יד) כָּתַב דְּהָאַחֲרוֹנִים הַכְרִיעוּ בְּלִבְלּוּגְתָּא זוֹ לְבָרֵךְ, וְרְצוֹנוֹ לוֹמַר הַבַּ"ח (בי"ד שם ס"ד) וְהַשַּׁ"ךְ (שם סק"ז). מִכָּל מָקוֹם כָּתַב בִּתְבוּאוֹת שׁוֹר דְּשָׁב וְאַל תַּעֲשֶׂה עָדִיף. וְעַיֵּן שָׁם בִּתְבוּאוֹת שׁוֹר (שמלה חדשה ס"ט) שֶׁכָּתַב, אִם טָח יְסִיחַ דַּעְתּוֹ מֵהַשְׁחִיטָה עַל יְדֵי שֶׁיַּעֲטֹף מִמְּקוֹמוֹ וְיַעֲסֹק בְּדְבָרִים אֲחֵרִים כְּאִלּוּ אֵינוֹ רוֹצֶה לִשְׁחֹט עוֹד עַתָּה, וְאִי יְהֵיָה הַבְּרָכָה מְדִינָא, עַיֵּן שָׁם. וְנִרְאֶה שֶׁכֵּן יֵשׁ לַעֲשׂוֹת גַּם כָּאן, לְפִי מַה שֶּׁכָּתַב הַמַּגֵּן אַבְרָהָם דְּהָכָא בְּמַחֲלֹקֶת הִיא שְׁנוּיָה דִּשְׁחִיטָה. וְעַיֵּן בְּמַגֵּן אַבְרָהָם שֶׁלְּכְתְחִלָּה אָסוּר לְשַׁיֵּחַ, שֶׁלֹּא יְבַנֵּם בְּסֵפֶק פְּלוּגְתָּא, וְאַפְלוּ לְהַפְסִיק הָפְסֵק גָּדוֹל שֶׁצָּרִיךְ לְבָרֵךְ לְכַלֵּי עַלְמָא, אָסוּר לְכַתְּחִלָּה מִשּׁוּם בְּרָכָה שְׁאֵינָהּ צְרִיכָה. וְהֵינוּ לְכַתְּחִלָּה כְּשֶׁלֹּא שָׁח, מַה שֶּׁאֵין כֵּן אִם עָבַר וְשָׁח, אֲזַי טוֹב לוֹ שֶׁיַּעֲשֶׂה הָפְסֵק גָּדוֹל וִיבָרֵךְ מִדִּינָא. וְלֹא מִבָּעְיָא לְפִי מַה שֶּׁכָּתַב הַמַּגֵּן אַבְרָהָם שָׁאם שָׁח יְבָרֵךְ עַל פִּי הַכְּרֵעַת הַשַּׁ"ךְ בְּיוֹרֶה דֵּעָה, אִם כֵּן מוּטָב שֶׁיְּבָרֵךְ בְּהָפְסֵק גָּדוֹל, אֲךְ אֲפִלּוּ לְפִי דַּעַת הַתְּבוּאוֹת שׁוֹר דְּמִסְפֵּק לֹא יְבָרֵךְ, מִכָּל מָקוֹם כָּתַב שֶׁהָרָאוּי קָטָן י"ז דְּמוּטָב לְהַכְנִיס אֶת עַצְמוֹ בְּסֵפֵק בְּרָכָה שֶׁאֵינָהּ צְרִיכָה, מִלְּכַוֵּן בְּסֵפֵק שֶׁיִּפְטָנֵּנוּ מִלְּבָרֵךְ עַל עֲשִׂיַּת הַמִּצְוָה, עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן שָׁם שֶׁדָּחָה מַה שֶּׁכָּתַב הַפְּרִי חָדָשׁ (שם סק"ח) שֶׁיְּכַוֵּן וְיֹאמַר בְּדַעְתּוֹ שֶׁלֹּא יֵצֵא בְּבִרְכָה זוֹ רַק כָּל זְמַן שֶׁלֹּא יָשִׂיחַ שִׂיחָה בְּטֵלָה, וְהוּא זִכְרוֹנוֹ לִבְרָכָה כָּתַב דְּלֹא מְהַנֵּי כַּוָּנָה זוֹ לְחַיְבוֹ בִּבְרָכָה שְׁנִיָּה, כֵּיוָן שֶׁהֵם לְפָנָיו וּמִתְכַּוֵּן לִשְׁחֹט אֶת כֻּלָּם, עַיֵּן שָׁם. וְאִם כֵּן הוּא הַדִּין כָּאן:

בַּאֵר הֵיטֵב

בְּלֹא צִיצִית, מִכָּל מָקוֹם אוֹקְמֵי לֵיהּ אַחֻזָקָתוֹ שֶׁהָיָה כָּשֵׁר, רַק מִשּׁוּם חֲמָרָא דְּ'לֹא תַשִּׂא' וְגוֹ' הָחְמִירוּ דְּוַקָּא לְבָרְכוּ. עַל פִּי זֶה, מִי שֶׁלָּבַשׁ הָרַבֶּה בְּגָדִים שֶׁל צִיצִית אֵין צָרִיךְ לִבְדֹּק אֶלָּא אֶחָד מֵהֶם, כֵּיוָן שֶׁבֵּרְכָה אַחַת לַכֻּלָּם, אֲבָל לְפִי הַחֶשְׁבּוֹן שִׁיּוּבַשׁ בֶּגֶד שֶׁל אַרְבַּע כְּנָפוֹת בְּלֹא צִיצִית צָרִיךְ לִבְדֹּק כֻּלָּם, וְנִכְוֹן לְהֶחְמִיר. וְצָרִיךְ לִבְדֹּק לְמַעְלָה בְּמָקוֹם כְּנָפוֹת בְּלֹא צִיצִית עַד הַקְּשָׁרָה. ט"ז (סק"ח). כָּתַב הַשּׁ"ז בְּסִימָן י"ג סָעִיף קָטָן (ז') [ג'], מִי שֶׁקָּרָאוּהוּ לְסַפֵּר תּוֹרָה וְלוֹבֵשׁ טַלִּית, אֵין צָרִיךְ לִבְדֹּק בָּעֵת הַהִיא, מִשּׁוּם טֹרַח הַצִּבּוּר, עַיֵּן שָׁם. מִי שֶׁהוֹלֵךְ בַּדֶּרֶךְ וּמִתְיָרֵא לִבְדֹּק הַצִּיצִית שֶׁל טַלִּיתוֹ שֶׁמָּא יִהְיֶה פָּסוּל וְאֵין לוֹ טַלִּית אַחֵר, מַתָּר לְהִתְעַלֵּם עֵינָיו וּלְבָרֵךְ בִּלֹא בְּדִיקָה. בֵּית יַעֲקֹב סִימָן פ"ד: י (י) יְמַשְׁמֵשׁ בַּצִּיצִית. אַף עַל גַּב דְּבָעֵי עוֹבֵר לְעַשְׂיָתָן, דְּאוּתוֹ שָׁעָה לֹא הָוֵי חֲזִי. ט"ז (סק"ט): יא (יא) עַל בְּגָדָיו. וּבְכָתְבֵי (פרי עץ חיים שער הציצית פ"א) אֵיתָא דְּטַלִּית קָטָן תַּחַת בְּגָדָיו. כָּתַב מַגֵּן אַבְרָהָם (ס"ק יג), וְנִרְאֶה לִי דְּצָרִיךְ שֶׁיִּהְיוּ הַצִּיצִית מִבַּפְנִים וְלֹא כְּאוֹתָם שֶׁתּוֹחֲבִין אוֹתָן בְּכִנְפוֹת [וְכוּ'] לְכָן הָאֲנָשִׁים הַהוֹלְכִים בֵּין עַכּוּ"ם יוֹצִיאֵן בָּזֶה, אַף בִּשְׁעַת בְּרָכָה יִהְיוּ מְגֻלִּין, עַיֵּן שָׁם: יב (יב) וְאִם מַפְסִיק בֵּינֵיהֶם. פָּרוּשׁ, אִם טָח בֵּינֵיהֶם. וְדַוְקָא שֶׁלֹּא לְצָרְכָּן לְבִישָׁה, אֲבָל אִם אָמַר 'תְּנוּ לִי בֶּגֶד לְלְבֹּשׁ' וּכְהַאי גַּוְנָא שֶׁהוּא צָרְכָן לְבִישָׁה, אֵין צָרִיךְ לַחֲזֹר וּלְבָרֵךְ. עוֹלַת תָּמִיד (ס"ק טו). וְעַיֵּן מַגֵּן אַבְרָהָם (ס"ק יד):

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

עָלָיו, אֵין צָרִיךְ לְבָרְכוֹ כְּלָל [וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה קודם)]. (לד) וְאִם בְּדֶרֶךְ הַטַּלִּית כְּשֶׁהֵסִיר אוֹתוֹ מֵעָלָיו, וְהִנִּיחוֹ בְּכִיסוֹ שָׁלוֹ, אֵין צָרִיךְ לַחֲזֹר וּלְבָרְכוֹ לְמָחָר כְּשֶׁמִּתְעַטֵּף בּוֹ: י (כג) יְמַשְׁמֵשׁ בַּצִּיצִית. דְּבָזֶה (לה) יֵחָשֵׁב קָצָת כְּאִלּוּ לוֹבְשׁוֹ אָז. וְאַף עַל גַּב דְּקִימָא לָן בְּכָל הַמִּצְוֹת דְּצָרִיךְ לְבָרֵךְ עוֹבֵר לַעֲשִׂיָּתָן מַמָּשׁ, הָכָא שָׁאנֵי מִשּׁוּם (לו) דְּאַכַּתֵּי גַּבָּרָא לֹא חָזֵי: (כד) וְיכַוֵּן לְפָטֵר. וְהָכִי נָהוּג בִּזְמַנֵּינוּ (לז) לְבָרֵךְ עַל טַלִּית גָּדוֹל וּלְכַוֵּן לִפְטֹר בָּזֶה הַטַּלִּית קָטָן. וְהָכִי עָדִיף טְפֵי מִמַּה שֶׁנּוֹהֲגִין אֵיזֶה אֲנָשִׁים שֶׁמְּבָרְכִין עַל הַטַּלִּית קָטָן וְתָכֵף מְבָרְכִין עַל הַטַּלִּית גָּדוֹל, (לח) שֶׁגּוֹרְמִין בְּרָכָה שֶׁאֵינָהּ צְרִיכָה. וְעוֹד, אֲפִלּוּ אִם יַפְסִיק זְמַן מְרֻבֶּה בֵּין הַטַּלִּית קָטָן לַגָּדוֹל, כַּמָּה פְּעָמִים אֵין רָאוּי לְבָרֵךְ עָלָיו, דְּאֵין פָּתוּחַ רַבּוֹ, אוֹ דְּהוּא קָטָן מַהַשְׁעוּר הַמְבֹאָר לְקַמָּן בְּסִימָן ט"ז (ס"א), אוֹ דְּהוּא יָשֵׁן בּוֹ בַּלַּיְלָה וּכְדִלְקַמָּן בְּסָעִיף ט"ז בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק מב): יא (כה) עַל בְּגָדָיו. וּבַכָּתְבִים (פע"ח שער הציצית פ"א) אֵיתָא דְּטַלִּית קָטָן תַּחַת בְּגָדָיו. וְכָתַב הַמַּגֵּן אַבְרָהָם (ס"ק יג) דְּעַל כָּל פָּנִים צָרִיךְ שֶׁיִּהְיוּ הַצִּיצִית מְבֻחוּץ, וְלֹא כְּאִינָךְ שֶׁתּוֹחֲבִין אוֹתָן בְּהַכְנָפוֹת. אַף הָאֲנָשִׁים שֶׁהוֹלְכִים בֵּין הָעַכּוּ"ם, יוֹצִיאִין בָּזֶה, וּמִכָּל מָקוֹם בִּשְׁעַת הַבְּרָכָה יִהְיוּ מְגֻלִּין [כְּדֵי הִלּוּךְ] אַרְבַּע אַמּוֹת: (כו) יִרְאֶהוּ. כַּמָּה דְּכָתִיב (במדבר טו לט) 'וּרְאִיתֶם אוֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם' וְגוֹ'. וְאוֹתָן הָאֲנָשִׁים הַמְּשִׁימִין הַצִּיצִית בְּהַמְכֻנָּסִים שֶׁלָּהֶם, לֹא דֵּי שֶׁמְּעַלִּימִין עֵינֵיהֶם מִמַּאי דִּכְתִיב 'וּרְאִיתֶם אוֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם' וְגוֹ' עוֹד מְבַטְּלִין הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וַעֲתִידִין הֵן לִתֵּן אֶת הַדִּין עַל זֶה. וּמַה שֶּׁאוֹמְרִין שֶׁהוֹלְכִים בֵּין הַנָּכְרִים, לָזֶה הָיָה דַּי שֶׁיְּשִׁימוּ הַצִּיצִית בְּתוֹךְ הַכָּנָף. וְאִלּוּ הָיָה לָהֶם אֵיזֶה דּוֹרוֹן

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(לד) מַגֵּן אַבְרָהָם (ס"ק יא) בְּשֵׁם הַבַּ"ח (ס"ח) וְהַפְּרִי מְגַדִּים (א"א ס"ק יא), עַיֵּן שָׁם: י (לה) בֵּית יוֹסֵף (ד"ה ולכשיטול): (לו) ט"ז (סק"ט) וְהַגְּרָ"א: (לז) דַּרְכֵי מֹשֶׁה (אות ג): (לח) חַיֵּי אָדָם (כלל יב ס"ה): יב (לט) אַחֲרוֹנִים: (מ) ט"ז בְּיוֹרֶה דֵּעָה שָׁם (סק"ט) וְהַתְּבוּאוֹת שׁוֹר (שם ס"ק יט) וְהַפְּרִי מְגַדִּים פֹּה (א"א ס"ק יד), וְגַם הַגְּרָ"א בְּבֵאוּרָיו פֹּה בְּסָעִיף י"ג לֹא הִכְרִיעַ בֵּין הַשִּׁיטוֹת:

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] אבל בשו"ע הרב (סכ"א) פסק שאם הפסיק בין הטליתות בשיחה צריך לחזור ולברך.

עוֹן וְהֶדֶר - Mishna Brura Mekukad © Copyright Oz Vehadar
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah